

Forslag til forskrift om endring i forskrift 5. november 2009 nr. 1340 om radioamatørlisens (forskrift om radioamatørlisens) – merknader til bestemmelsene

Til § 1 Formål

I første setning er "herunder" endret til "og". Dette er en ren språklig presisering. Bestemmelsens andre og tredje setning tas ut av formålsbestemmelsen og tas inn i §§ 7 og 8, da dette er krav som stilles til bruken av frekvenser og utstyr til radioamatørvirksomhet og ikke gjelder formålet med forskriften.

Til § 2 Begrensning i stedlig virkeområde

Virkeområdet til forskrift om radioamatørlisens følger ekomlovens¹ virkeområde, jf. ekomloven § 1-3, og det har derfor ikke vært behov for å ta inn en bestemmelse om dette i forskriften tidligere. I fribruksforskriften² § 1 er virkeområdet til denne forskriften begrenset slik at den ikke gjelder for Ny-Ålesund og et område med en radius på 20 km rundt for frekvensområdet 2 GHz til 32 GHz. Bakgrunnen for dette er å beskytte VLBI-målinger³ som Kartverket foretar og som foregår i dette frekvensområdet i området rundt Ny-Ålesund. Nkom anser at det er behov for å begrense radioamatørvirksomheten i Ny-Ålesund og området rundt på samme måte.

Til § 3 Definisjoner

Begrepet "radioamatørvirksomhet" er brukt flere ganger i dagens forskrift, uten at det er helt klart hva som ligger i dette. Nkom ønsker derfor å definere dette. Definisjonen tar utgangspunkt i ITU-RR artikkel 1.56. Nkom ønsker også å definere hva som menes med "radioamatør" i forskriften.

I bestemmelsen defineres også EME (Earth-Moon-Earth) og MS (Meteor Scatter). Ny § 7 første ledd gir rett til å bruk av frekvenser i enkelte frekvensområder med høyrere effekt til EME og MS. Dette har ikke vært regulert i forskriften tidligere.

Til § 4 Radioamatørlisens og kallesignal

¹ Lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon

² Forskrift 19. januar 2012 nr. 77 om generelle tillatelser til bruk av frekvenser

³ Forkortelse for "Very Long Baseline Interferometry", som brukes for å måle opp jorden og finne jordens plassering i verdensrommet.

Endringen i andre ledd første setning innebærer en presisering av at det er Nasjonal kommunikasjonsmyndighet som tildeler kallesignal. I tillegg er bestemmelsen om hvem som har rett til å få tildelt kallesignal i dagens andre ledd første setning tatt inn i bestemmelsens første ledd.

I andre ledd tredje setning presiseres det at også klubber, foreninger og radiofyr kan få tildelt egne kallesignal. Dette er ikke ment som en uttømmende liste over rettssubjekt som kan få tildelt kallesignal, men er ment å oppklare enkelte uklarheter som har vært rundt dette og å synliggjøre dagens praksis. Nkom viser til at det også i forskrift om sektoravgift og gebyr til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet⁴ § 11, fremgår implisitt at det kan tildeles egne kallesignal til *"grupper, klubbar og foreninger"*.

Til § 5 Prøve for radioamatørlisens og krav til ferdigheter

Forskriften § 5 inneholder krav til den som vil bli radioamatør. Endringen i første ledd innebærer en presisering om at prøven for radioamatørlisens skal stille krav til ferdigheter som beskrevet tredje ledd, i tillegg til andre ledd.

Dagens forskrift inneholder en bestemmelse i første ledd andre setning som lyder slik: *"Pensumlitteratur er Radioamatørens ABC og temahefter utgitt av Norsk Radio Relæ Liga."* Nkom ser ikke grunn til å fastsette detaljerte bestemmelser om pensum i forskriftsform og vil ta dette ut av forskriften. Etter Nkoms oppfatning er det tilstrekkelig å regulere at kravene som stilles for å bestå prøven for radioamatørlisens er oppfylt, og dette følger av bestemmelsens andre og tredje ledd. Områdene det kreves kjennskap til etter bestemmelsens andre ledd, er beskrevet i Annex 6 i CEPT Recommendation T/R 61-02.

I bestemmelsens tredje ledd er det foretatt en omskrivning for å presisere at det er et krav at kandidaten skal kunne utføre beregninger knyttet til de emner det kreves kunnskap om etter bestemmelsens andre ledd. I tillegg er ordlyden endret fra *"kan utføre enkle beregninger"*, slik bestemmelsen lyder i dag, til *"kan utføre beregninger"*. Bakgrunnen for dette er at "enkle" er et begrepet det er vanskelig å definere innholdet av, og endringen er ikke ment å heve nivået for prøven.

Endringene i § 5 innebærer ingen endringer i innholdet kandidatene blir testet i når de avgir prøve for radioamatørlisens.

Til § 6 Bruk av kallesignal

I første setning har Nkom tatt inn en presisering av at hele kallesignalet skal benyttes, for å unngå misforståelser rundt dette. Videre er det et krav at kallesignalet skal sendes underveis i

⁴ Forskrift 20. mars 2017 nr. 386 om sektoravgift og gebyr til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

sendingen. I dagens forskrift er dette et krav om å sende kallesignal med "*passende intervaller*". Dette er basert på kravet i ITU RR artikkel 25.9, hvor det står at "*During the course of their transmission, amateur stations shall transmit their call sign at short intervals*". På bakgrunn av dette anser Nkom at det er mer treffende å formulere dette som et krav om at kallesignal skal sendes med "*korte intervaller*".

Kravet om sending av kallesignal innebærer at all radioamatørvirksomhet skal være identifiserbar. For å unngå misforståelser har Nkom sett grunn til å presisere i første ledd andre setning at kravet også gjelder for sending fra ubemannede stasjoner, som for eksempel repeatere, radiofyr, hotspots og andre fjernstyrte, faste eller mobile stasjoner.

Til § 7 Tillatelse til bruk av frekvenser

Det er gjort endringer i flere frekvensbånd i tabellen i første ledd sammenlignet med dagens bestemmelse, herunder:

Frekvensbåndet 50-52 MHz: Her er status endret fra sekundær til primær og tillatt maksimal utgangseffekt fra sender er endret fra 100 watt til 1000 watt. Bakgrunnen for at bruken av dette frekvensbåndet i dagens forskrift bare er tillatt på sekundær basis og med maksimal utgangseffekt på 100 watt, er at frekvensene tidligere var i bruk til analog TV-kringkasting.

Frekvensbåndet 69,9-70,5 MHz: Endringen innebærer en utvidelse sammenlignet med dagens forskrift som gir tillatelse til å ta i bruk frekvensområdene 70,0625-70,0875 MHz, 70,1375-70,3125 MHz, 70,3625-70,3875 MHz og 70,4125-70,4625 MHz. Hele båndet tildeles på sekundær basis med referanse til fotnote ECA09 i The European table of frequency allocations and applications in the frequency range 8,3 kHz to 3000 GHz (ECA table). Tillatt maksimal utgangseffekt er uendret (100 watt). Dette frekvensområdet brukes også til PMR, og frekvensbruken basert på PMR-tillatelser skal ikke forstyrres. Nkom anser at det ikke er nødvendig med ytterligere restriksjoner i dette frekvensområdet, siden radioamatører, som har sekundær status i dette frekvensområdet, må vike dersom det oppstår forstyrrelser.

Frekvensbåndene 69,9-70,5 MHz, 144-146 MHz, 432-438 MHz og 1240-1300 MHz: Det gis generell tillatelse til bruk av en utgangseffekt på 1000 watt ved bruk til EME (Earth Moon Earth) og MS (Meteor Scatter). Tidligere måtte innehaver av radioamatørlisens søke om tillatelse til å benytte høyere effekt for EME og MS. Nkom ønsker i stedet å gi en generell tillatelse til dette.

Frekvensbåndet 2300-2450 MHz og 5650-5850 MHz: Nkom ser behov for å regulere bruken av modellfly, fjernstyrte helikoptre og droner etter denne forskriften. Denne typen bruk er også tillatt i deler av disse frekvensområdene etter fribruksforskriften, men med lavere effekt enn 100 watt som er begrensningen i dagens forskrift om radioamatørlisens. Basert på dokumentet FM(18)059 Annex 37 related to non-professional Unmanned Aircraft System (UAS) use under

general authorisations⁵ utarbeidet av CEPT⁶, mener Nkom at maksimal tillatt utgangseffekt bør være 10 milliwatt i frekvensområdet 2300-2450 MHz og 25 milliwatt i frekvensområdet 5650-5850 MHz.

I bestemmelsens andre ledd presiseres det at all bruk av radiofrekvenser skal skje på ikke-kommersiell basis. Dette følger av § 1 i dagens forskrift.

I tredje ledd er *"den maksimale øyeblikkeffekt"* erstattet med *"den maksimale gjennomsnittseffekt (PEP⁷) i løpet av en periode av radiosignalet"*. Måling av maksimal øyeblikkeffekt er i praksis vanskelig uten bruk av avansert måleutstyr. Effektmåleutstyr på markedet for radioamatørbruk er stort sett laget for måling av gjennomsnittseffekt / PEP. Endringer er gjort fordi Nkom ønsker at det skal være enkelt for radioamatører å verifisere at de overholder kravet til maksimal utgangseffekt ved sending.

I fjerde ledd er *"sending fra radioamatørstasjon"* erstattet med *"sending på frekvenser avsatt til radioamatørvirksomhet"*. Nkom mener at det ikke nødvendigvis er klart hva som menes med *"radioamatørstasjon"* og at det sentrale er bruken av frekvensene uavhengig av utstyret som benyttes.

Det som i dag står i formålsbestemmelsen til forskriften om at radioamatørvirksomhet bør være i samsvar med nasjonale og internasjonale retningslinjer utarbeidet av radioamatørenes interesseorganisasjoner er tatt inn i § 7 siste ledd. Bestemmelsen innebærer ingen overføring av myndighet fra frekvensmyndigheten til andre, men er ment å vise at det er viktig at innehavere av radioamatørlisens samarbeider for best mulig utnyttelse av frekvensene avsatt til radioamatørvirksomhet.

Til § 8 Tillatelse til bruk og innførsel av radioutstyr

Tredje ledd er en ny bestemmelse som gir innehaver av radioamatørlisens rett til å innføre slikt utstyr som det gis lov til å bruke i bestemmelsens første ledd, fra utlandet. Personer som ikke har radioamatørlisens har ikke rett til å innføre slikt utstyr. Bestemmelsens fjerde ledd gjelder også for utstyr som er kjøpt fra utlandet. Slikt utstyr kan altså ikke overdras til andre enn dem som har radioamatørlisens eller registrerte radioforhandlere.

I bestemmelsens femte ledd presiseres det at all bruk av radioutstyr til radioamatørvirksomhet skal skje på ikke-kommersiell basis. Dette er ikke nytt, men følger av § 1 i dagens forskrift.

⁵ <http://www.efis.dk/documents/79124>

⁶ European Conference of Postal and Telecommunications Administrations

⁷ Peak Envelope Power. Dette er definert i ITU RR artikkel 1.157 som "The average power supplied to the antenna transmission line by a transmitter during one radio frequency cycle at the crest of the modulation envelope taken under normal operating conditions."

Til § 9 Unntak fra krav om radioamatørlisens

Forskriftens hovedregel er at man må ha radioamatørlisens for å sende på frekvenser som er avsatt til radioamatørvirksomhet. Nkom anser imidlertid at det er viktig at andre får prøve å betjene radioutstyr for radioamatørvirksomhet, i forbindelse med rekruttering og opplæring. I praksis har speidere uten radioamatørlisens kunnet betjene radioamatørutstyr ved spesielle arrangementer, for eksempel JOTA⁸, så lenge dette har skjedd under fysisk overvåkning av en radioamatør, uten at dette har vært forskriftsfestet. Ny § 9 gir grupper, klubber og foreninger rett til å la andre enn radioamatører sende på frekvenser for radioamatørvirksomhet.

Forutsetningene er at dette brukes som ledd i rekruttering og opplæring, at dette skjer under fysisk overvåkning av en representant for gruppen som er radioamatør og at gruppens eller radioamatørens kallesignal benyttes. Kravene til radioamatørsending i forskriften ellers, gjelder.

Til § 11 Tilsyn

Bestemmelsen tas inn for å presisere at Nkom fører tilsyn med gjennomføring av forskriften, jf. ekomloven § 10-1. I tillegg presiseres plikten til å medvirke til tilsynet som følger av ekomloven § 10-4.

Til § 12 Reaksjoner

Bestemmelsens tittel endres fra "*sanksjoner ved overtredelse*" til "*reaksjoner*". Bakgrunnen for dette er at "*reaksjoner*" er en samlebetegnelse på de ulike alternative virkemidlene Nkom har i ekomloven kapittel 10, mens "*sanksjoner*" blir benyttet om reaksjoner som regnes som straff etter EMK⁹. Dette vil i praksis bare være overtredelsesgebyr når det gjelder brudd på forskrift om radioamatørlisens.

Flere av de ulike reaksjonsbestemmelsene i ekomloven kapittel 10 kan være relevante å ta i bruk ved brudd på forskriften. Dette vil for det første være pålegg om retting eller opphør av forhold som er i strid med kravene fastsatt i eller i medhold av forskriften, jf. ekomloven § 10-6. Dersom pålegg etter ekomloven § 10-6 ikke blir fulgt, kan Nkom fatte vedtak om tvangsmulkt etter ekomloven § 10-7. Nkom kan også fatte vedtak om stans av bruk av radioutstyr i medhold av ekomloven § 10-9 når pålegg etter § 10-6 eller § 10-7 ikke blir fulgt, eller når bruken av utstyret kan medføre alvorlige trusler mot sikkerhet for liv eller helse eller forårsake skadelige interferens.

Dersom innehaver av radioamatørlisens har opptrådt i strid med forskrift om radioamatørlisens, kan Nkom trekke tilbake radioamatørlisensen, jf. ekomloven § 10-8. Videre kan Nkom inndra

⁸ Jamboree On The Air.

⁹ Den europeiske menneskerettskonvensjon

utstyr fra innehaver av radioamatørlisens ved alvorlige eller gjentatte brudd på vedtak om retting eller opphør av ulovlige forhold eller vedtak om stenging, jf. ekomloven § 10-14.

§ 8 i dagens forskrift bestemmer at det kan ilegges *"overtredelsesbot etter § 10-13 første ledd nr. 2 for brudd på pliktene etter forskriftens § 5 til § 7"*. Begrepet *"overtredelsesbot"* i ekomloven § 10-13 ble endret til *"overtredelsesgebyr"* ved endringer av ekomloven som trådte i kraft 1. juli 2013, og endres derfor i forskrift om radioamatørlisens. Det foretas en justering av numrene på bestemmelsene som det etter dagens forskrift kan ilegges overtredelsesgebyr for overtredelse av, siden disse er endret i tråd med forslag til endringsforskrift. I tillegg vil Nkom kunne ilegge overtredelsesgebyr for overtredelse av ny § 9 unntak fra kravet om radioamatørlisens.

Til § 13 Gebyr

Nkom er et selvfinansiert forvaltningsorgan, og Stortinget har pålagt Nkom å dekke sine kostnader gjennom innkreving av avgifter og gebyr. Innehaver av radioamatørlisens plikter å betale gebyr til Nkom ved tildeling og endring av kallesignal etter forskrift om sektoravgift og gebyr til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet § 11, jf. ekomloven § 12-1. Det at bestemmelsen tas inn i forskrift om radioamatørlisens innebærer ingen endring av de pliktene som den som får tildelt eller endret et kallesignal har i dag, men tas inn for å tydeliggjøre den plikten som allerede eksisterer. Størrelsen på gebyret følger av forskrift om sektoravgift og gebyr til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet § 11.